

Årsrapport

2020

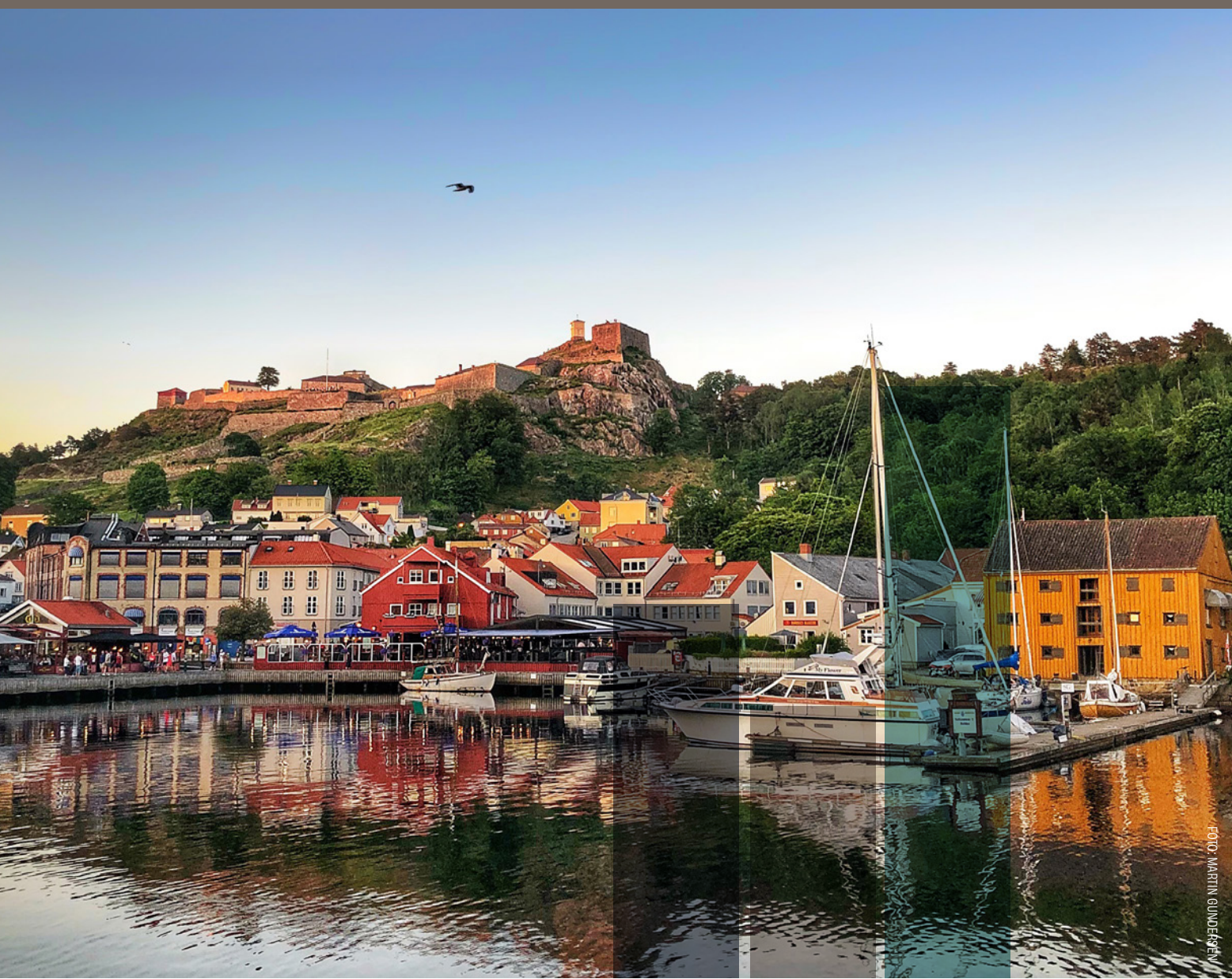
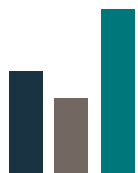

FOTO: MARTIN GUNDERSEN

NØKKELTALL

	2020	2019	2018	2017	2016
Nøkkeltall fra driftsregnskapet:					
Premieinntekter	129 302	152 215	139 009	118 529	122 149
Utbetalte pensjoner	75 354	73 758	67 750	64 318	60 501
Forsikringstekniske avsetninger	-67 811	93 478	76 033	89 248	84 243
Driftskostnader	12 352	7 166	8 308	7 777	7 274
Årsresultat	15 654	18 483	16 817	998	11 294
Nøkkeltall fra balansen:					
Renteresultat	65 421	39 689	29 872	64 021	40 076
Risikoresultat	-885	9 585	18 943	-12 855	765
Disponert til/fra tilleggsavsetninger	20 000	5 000	5 105	20 000	0
Disponert til/fra RUF	47	35	35	-11 250	0
Nøkkeltall fra balansen:					
Egenkapital	209 353	191 908	171 727	154 125	141 877
Premiereserve	1 723 527	1 791 349	1 697 871	1 621 837	1 532 589
Tilleggsavsetninger	65 000	45 000	40 000	34 895	14 895
Kursreguleringsfond	516 918	430 567	277 754	325 082	269 967
Premiefond	320 155	123 081	84 518	44 098	40 972
Risikoutjevningfond	867	820	785	750	12 000
Forvaltningskapital	2 842 586	2 588 826	2 279 326	2 186 246	2 016 892
Forholdstall:					
Driftskostnader i % av forvaltningskapital	0,43 %	0,28 %	0,36 %	0,36 %	0,36 %
Avkastning:					
Bokført avkastning	5,78 %	4,45 %	4,61 %	6,15 %	4,76 %
Verdijustert avkastning	8,28 %	11,03 %	1,61 %	8,21 %	6,27 %
Solvensmarginalkapital	241 420	214 659	191 404	171 948	155 325
Bufferkapitalutnyttelse:					
Stresstest I	N/A	N/A	82 %	92 %	96 %
Stresstest II	N/A	N/A	53 %	47 %	50 %
Solvenskapitaldekning	145 %	139 %	145 %	N/A	N/A
Pensjonister:					
Alderspensjon	1 055	1 133	1 070	960	891
Ektefellepensjon	132	145	144	146	146
Barnpensjon	8	3	3	6	6
Uførepensjon	353	377	370	368	356
Sum pensjonister	1 548	1 658	1 587	1 480	1 399
Medlemmer:					
Aktive medlemmer	2 129	2 127	2 067	2 190	2 130
Oppsatte medlemmer	3 786	3 465	3 254	2 815	2 642
Aktive/oppsatte i alt	5 915	5 592	5 321	5 005	4 772

Innhold

Nøkkeltall.....	2
Virksomheten.....	4
Styret.....	4
Administrasjon.....	5
Kapitalforvaltning.....	5
Finansiell risikostyring og soliditet.....	9
Utlån.....	9
Medlemsbestand.....	9
Premieinntekter.....	10
Forsikringsteknisk oppgjør.....	11
Internkontroll.....	11
Rettvisende bilde.....	11
Framtidsutsikter.....	12

Årsberetning.....	13
Resultatregnskap.....	14
Balanseregnskap.....	15
Noter.....	16
Aktuarberetning.....	32
Revisjonsberetning.....	33

ÅRSBERETNING 2020

Halden kommunale pensjonskasse (HKP) ble opprettet i 1920 av Halden kommune. Pensjonskassen driver sin virksomhet i lokaler i Kongens Brygge 3 i Halden (Tollboden).

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Virksomheten er forankret i det samme lov- og forskriftsverk som gjelder for finans- og forsikringsbransjen for øvrig. Styret er pensjonskassens øverste organ. Pensjonskassens midler holdes atskilt fra kommunens midler, og pensjonskassens formue eller inntekt kan ikke disponeres av forsikringstakerne.

Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmer og andre pensjonsberettigede i henhold til bestemmelsene i sentral generell særavtale om pensjonsordninger (SGS 2020) som forhandlingspartene i kommunal sektor opprettet med virkning fra 1.1.2020. Målsetningen er at medlemsforetakene og deres arbeidstakere og pensjonister skal oppleve Halden kommunale pensjonskasse som den beste leverandøren av offentlig tjenestepensjon. Dette oppnås gjennom god kapitalforvaltning, god medlemservice, lokal tilstedeværelse og effektiv administrasjon. Pensjonsforpliktelsene skal finansieres på en slik måte at arbeidsgivers tilskudd til pensjonsordningen over tid blir lavest mulig.

Innledning

2020 ble preget av de økonomiske konsekvensene av tiltak mot spredning av Covid-19 viruset. I første halvår falt verdiene i aksjemarkedet kraftig parallelt med at kredittpåslagene i rentemarkedet steg, noe som påførte kollektivporteføljen merkbare tap. Halden kommunale pensjonskasse har gjennom mange år hatt sterkt fokus på å bygge en robust pensjonsordning med tilstrekkelige buffere til å tåle tap i finansmarkedene. Dette gjorde at HKP ikke bare slapp å ta ned risikoen i porteføljen på et ugunstig tidspunkt, men også kunne investere mer når aksjekursene var lave. 2020 var i så måte en test som pensjonskassens risiko- og kapitalforvaltningsstrategier besto med glans

Avkastningen på 8,3 % er svært konkurransedyktig sammenlignet med andre pensjonskasser og særlig sammenlignet med livselskaper vi konkurrerer mot.

Meravkastningen sammenlignet med vår største konkurrent tilsvarer hele 98 millioner kroner mer til våre medlemsforetak, enn de ville oppnådd ved å ha pensjonsordningen hos konkurrenten.

HKP har gjennom mange år bygget opp og gradvis styrket soliditeten i pensjonskassen. Soliditeten har vært viktig

for at pensjonskassen har kunnet investere som den har gjort og for de resultatene den nå leverer. En sterk buffer gjør at pensjonsmidlene kan investeres med en høy andel aksjer, og det gir gode resultater sammenlignet med konkurrenter med svakere bufferkapital.

Med en solid buffer i ryggen kunne pensjonskassen sitte igjennom markedsuren i 2020 uten å være tvunget til å realisere investeringer på et ugunstig tidspunkt, og var dermed godt posisjonert for den oppgangen som ofte følger slik markedsure. HKP fikk med det belønning for evnen til å holde en langsiktig strategi og leverte et sterkt årsresultat til sine medlemsforetak.

Halden kommunale pensjonskasse prioriterer langsiktig verdiskaping og forutsigbarhet og det vises tydelig i resultatene for 2020.

Med så god avkastning er HKP i stand til å gi medlemsforetakene 45,5 millioner kroner til premiefond, samtidig som pensjonskassens soliditet økes ytterligere gjennom god vekst i egenkapitalen og styrking av tilleggsavsetninger med 20 millioner kroner.

Styret

Pensjonskassen ledes av et styre på fem medlemmer med personlige varamedlemmer. Tre medlemmer er oppnevnt av kommunestyret, hvorav en er uavhengig av pensjonsordningen, og to medlemmer er valgt blant pensjonskassens medlemmer (utpekt av arbeidstakerorganisasjonene i henhold til hovedavtalen i kommunal sektor).

Styrets sammensetning ved utgangen av 2020 var slik:

1. Otto Gøperød (leder)
2. Elin Cathrine Hagen (nestleder)
3. Paul Kristiansen
4. Sara Bruvoll
5. Espen Sørås

Personlige vararepresentanter for medlemmene er:

1. Endré Stephensen
2. Erlend Sand Aas
3. Helge B. Bangsmoen
4. Sidsel Marie Schade
5. Annveig Lydia Stene

Styret i Halden kommunale pensjonskasse oppnevnes og velges for en periode tilsvarende en kommunestyreperiode. Det sittende styret ble oppnevnt/valgt vinteren 2020.

Styret har et selvstendig ansvar for å lede pensjonskassens virksomhet, og skal påse at pensjonskassens og medlemmenes interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. I løpet av 2020 ble det avholdt seks styremøter og behandlet 39 saker.

Disse kommunale og tilknyttede virksomhetene har sin tjenstepensjonsordning i HKP:

- Halden kommune
- Kirkelig Fellesråd i Halden
- Halden kommunale pensjonskasse

Pensjonskassen står under tilsyn av, og har konsesjon fra Finanstilsynet.

Administrasjon

Administrasjonen består av fire årsverk:

- adm. leder Eivind Borring Hansen
- rådgiver Tove Tafjord
- rådgiver Per Erik Koren
- rådgiver Jørgen Eliassen

Alle ansatte har pensjonsordning gjennom pensjonskassen.

Arbeidsmiljøet i pensjonskassen er godt og virksomheten forurenser det ytre miljø i ubetydelig grad.

Pensjonskassens revisor er statsautorisert revisor Jørn Løken fra BDO AS.

Gabler AS leverer aktuærtjenester til pensjonskassen.

Pensjonskassen har driftsavtaler med:

Pensjonskassen har driftsavtaler med:	
Grieg Investor AS	Investeringsrådgivning, rapportering og uavhengig kontroll av forvaltningen
Lindorff AS	Forvaltning og depot av utlån til medlemmer
Lege Terje Vigen	Rådgivende lege i saker om brutto uførepensjon
Gabler AS	Programvaren Kompas – fagsystem for behandling av medlemsdata og beregning av pensjonsytelser
Amstrat AS	Forvaltning av fast eiendom

Halden kommunale pensjonskasse er omfattet av avtale om overføring av pensjonsrettigheter mellom offentlige pensjonsordninger, Overføringsavtalen. Dette sikrer arbeidstakere med opptjening i flere offentlige pensjonsordninger pensjonsytelser som om de hadde all opptjening i en pensjonsordning.

HKP er også medlem i Pensjonskasseforeningen, en interesseorganisasjon for private og offentlige pensjonskasser. Foreningen er høringsinstans for endringsforslag innenfor finans og pensjon, og tilbyr kurs, samlinger og veiledning overfor sine medlemmer.

HKP er også eier av underliggende datterselskap gjennom det heleide datterselskapet HKP Eiendom Holding AS. Virksomheten i selskapet er knyttet til investering i og utleie av eiendom. Det er satt opp konsernregnskap for HKP og HKP Eiendom Holding AS. HKP Eiendom Holding AS gikk med et overskudd på 1,2 millioner kroner etter skattekostnader i 2020.

Kapitalforvaltning

Formålet med kapitalforvaltningen er å oppnå lavest mulig pensjonskostnad for medlemsforetakene over tid. Dette oppnås gjennom en forvaltning som maksimerer langsiktig avkastning, hensyntatt avkastningsgaranti og risiko for at pensjonskassen kan havne i en situasjon hvor den ikke tilfredsstiller lovpålagte solvens- og kapitaldekningskrav.

Styret har utarbeidet strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen. Strategien blir revurdert minst en gang i året, forrige gang i august 2020.

Ansvarsfordelingen i kapitalforvaltningen er som følger:

- Styret beslutter kapitalforvaltningsstrategi
- Administrasjonen utøver strategien
- Ekstern uavhengig rådgiver bistår med råd i utøvelsen av forvaltningen og utarbeider rapporter til styret og administrasjonen

I 2020 oppnådde pensjonskassen en verdijustert avkastning på 8,28 % og en bokført avkastning på 5,78 % i kollektivporteføljen. Egenkapitalen oppnådde en avkastning på 5,81 %. Disse resultatene er helt gjennomsnittlige for pensjonskassens forvaltning de senere årene, og skjuler egentlig det faktum at 2020 var et år med store svingninger i finansmarkedene. Fjoråret ble sterkt preget av de økonomiske konsekvensene av tiltak mot spredning av Covid-19 viruset.

I første halvår falt verdiene i aksjemarkedene kraftig parallelt med at kredittpåslagene i rentemarkedene steg. Dette førte til kraftig fall i pensjonskassens samlede avkastning. Den finansielle stillingen til Halden kommunale pensjonskasse er imidlertid solid, og det var aldri risiko for pensjonistenes framtidige utbetalinger. Svingningene i markedsverdier ga tvert imot gode muligheter for å investere på lave nivåer, noe som gir større potensiale for verdistigning i framtiden.

2020 var et usedvanlig år. Avkastningen i de fleste aksjemarkeder ble positiv og i flere aksjemarkeder svært positiv. Den gode avkastningen i norske og internasjonale aksjemarkeder i løpet av fjoråret medførte at pensjonskassens kursreguleringsfond ble tilført 86,4 millioner kroner. Kursreguleringsfondet økte dermed fra 430,6 millioner kroner til 516,9 millioner kroner. Økningen i kursreguleringsfondet har gitt HKP en meget solid risikobærende evne.

Aksjer

Andelen aksjer utgjorde ved årsskiftet 30,1 % av kollektivporteføljen, en økning fra 29,5 % ved sist årsskifte. Økningen skyldes i hovedsak at pensjonskassen kjøpte andeler i aksjefond i perioden mars – mai i fjor. På samme tid ble det solgt andeler i aksjefond og gjennom det realisert en gevinst på 42,5 millioner kroner, som har bidratt til at bokført avkastning er konkurransedyktig med konkurrentene. De solgte andelene ble reinvestert i andre aksjefond med annen forventet avkastning framover.

Svinesundsparken trafikktasjon

Pensjonskassen benyttet altså anledningen kursfallet ga, til å bytte investeringsprodukter i deler av aksjeporteføljen. Hensikten er å være investert i aksjefond med høyere forventet avkastning i tiden som kommer.

Avkastningen på aksjeporteføljen sett under ett ble 12,04 % (indeks 10,71 %).

Obligasjoner

Rentene har falt til rekordlave nivåer og alle sentralbanker som hadde en rente å kutte, kuttet den til null etter hvert som Covid-19 bølget over verden. I motsetning til aksjemarkedet, så har ikke rentenivåene steget fullt så mye i takt med at utsiktene har bedret seg. Det er fordi sentralbankene i stor grad er forpliktet til å holde rentene på rekordlave nivåer til man er sikre på at den økonomiske gjeninnhenting er godt i gang og at økonomien tåler en renteheving.

Andelen omløpsobligasjoner er øket ytterligere i 2020 gjennom investeringer i globale obligasjonsfond. Fondene investerer både i stats- og kredittpapirer med lang rentebinding. Andelen globale obligasjoner var 15,6 % ved årets begynnelse og 22,3 % ved årets slutt. En stor del av midlene som er innbetalt som premie er investert i globale obligasjonsfond. Avkastningen på pensjonskassens globale omløpsobligasjoner ble 5,81 %.

Portefølje av obligasjoner som holdes til forfall ga en avkastning på 3,81 %. Porteføljen består delvis av obligasjoner HKP har kjøpt da rentenivået var høyere enn i dag, og delvis av obligasjoner med pant i næringsseiendom som er kjøpt i løpet av 2016–2018.

På grunn av det lave rentenivået i dagens marked reinvesteres ikke renteutbetalinger og forfalte obligasjoner i hold til forfall-porteføljen. Dette fører til at andelen av obligasjoner som bokføres til amortisert kost (dvs. uten kursgevinst/-tap) faller. Denne aktivaklassen har en stabiliserende effekt på pensjonskassens avkastning over tid, og gir også gunstige effekter i solvenskapitaldekningen i form av lavere forventet risiko i porteføljen. HKP ønsker derfor å opprettholde andelen av obligasjoner som holdes til forfall, men det er vanskelig å finne attraktive investeringer i dagens rentemarked.

Ved inngangen av 2020 var verdien av hold til forfallporteføljen 425 millioner kroner som er ca 17,7 % av kollektivporteføljen. I takt med at de eldste obligasjonene forfaller, og reinvestering er vanskelig til akseptable renter, falt andelen til 327 millioner kroner, eller om lag 14,4 % pr 31.12.20.

Pensjonskassens portefølje av norske omløpsobligasjoner er liten som følge av endring av forvaltningsstrategien i 2017, og utgjorde ved utgangen av året 3,2 % av kollektivporteføljen. Porteføljen er fordelt med om lag halvparten høyrenteobligasjoner og halvparten kredittobligasjoner. Pensjonskassen har bevisst redusert sin eksponering i høyrenteobligasjoner i løpet av de siste årene, og kredittobligasjonene består av forfalte verdipapirer i obligasjonsporteføljen som holdes til forfall, og som ikke er reinvestert i denne aktivaklassen på grunn av det lave rentenivået.

Avkastningen på obligasjonsporteføljen sett under ett ble 4,70 % (indeks 4,74 %).

Eiendom

Innenfor aktivaklassen eiendom ønsker HKP å investere primært i eiendommer som eies direkte framfor andeler i eiendomsfond. Porteføljen består av ca 44 % eiendommer der Halden kommune er leietaker og 56 % eiendommer med andre leietakere. Det er ikke gjort noen transaksjoner innenfor eiendom i løpet av 2020.

Eierskapet til disse eiendommene er organisert gjennom et heleid datterselskap, HKP Eiendom Holding AS, og består av følgende eiendommer / investeringer:

- 90,1 % av aksjene i Svinesund Transportsenter AS
- 100 % av aksjene i Solgaard Næringspark AS
- 100 % av aksjene i Os Allé 3 Eiendom AS
- 100 % av aksjene i Aluminiumsgården Eiendom AS

Andelen eiendom utgjorde ved årsskiftet 18,3 % av kollektivporteføljen, en økning fra 17,7 % ved starten av året. Pensjonskassen oppnådde en avkastning på eiendomsinvesteringene samlet sett på 7,43 %.

Pensjonskassen har gjennom HKP Eiendom Holding AS jobbet mye med utviklingen av Os Allé 3 til kino, bibliotek og kontorer for Halden kommune. Det er et stort prosjekt med en økonomisk ramme på noe over 180 millioner kroner, og som forventes ferdigstilt mot slutten av 2021.

Alternativet til å investere direkte i eiendommer gjennom HKP Eiendom Holding AS er å investere i eiendomsfond. HKPs holdingselskap hadde en avkastning på 7,5 % i 2020. Til sammenligning hadde et knippe av eiendomsfond som er mye brukt av pensjonskassene avkastning på mellom 6,6 % og 9,5 %.

Tabellen viser oversikt over resultatet av kapitalforvaltningen innenfor de ulike aktivaklassene, sammenlignet med referanseindeksene.

Avkastningsoversikt	Portefølje	Referanseindeks
Norske aksjer	11,57 %	7,33 %
Globale aksjer	16,33 %	12,98 %
Globale aksjer (valutasikrede)	6,43 %	10,01 %
Norske obligasjoner, holdes til forfall	3,81 %	Ingen
Globale obligasjoner	5,81 %	5,22 %
Norske obligasjoner, omløp	-1,01 %	4,66 %
Eiendom	7,43 %	9,9 %
Annet	8,70 %	Ingen
Pengemarked	1,84 %	0,62 %

I løpet av de senere årene har pensjonskassen bygget opp en portefølje av unoterte investeringer. Den består av aksjer i selskaper som ikke er børsnotert, og utlån til samme type selskaper. Utlån til medlemmer er også inkludert i denne delen av porteføljen.

Den største investeringen i denne delen av porteføljen består av 9,9 % av aksjene i det Fredrikstad-baserte eiendomsutviklingsselskapet Værste AS. Investeringen har en verdi på 110,9 millioner kroner. Avkastningen på disse investeringene var 8,70 % i 2020, og framkommer under aktivaklassen Annet i tabellen over.

Halden kommunale pensjonskasse vil fortsatt ha fokus på å utnytte mulighetene i markedet innenfor rammene av reguleringene som gjelder for bransjen og de begrensninger pensjonskassen selv har pålagt seg i kapitalforvaltningsstrategien.

Ansvarlige investeringer

Halden kommunale pensjonskasse har et aktivt forhold til etikk og ansvarlighet i kapitalforvaltningen, illustrert gjennom eksempelvis etiske retningslinjer, bevisst valg av forvaltere med en ansvarlig profil, og kontinuerlig overvåking av porteføljen. Pensjonskassen har som minimumskrav at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsadferd, slik som FNs Global Compact. Prinsippene i Global Compact er basert på FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet, Rio-prinsippene om miljø og utvikling, samt FN-konvensjonen mot korrupsjon. Pensjonskassen anerkjenner arbeidet som gjøres av Statens Pensjonsfond Utland og vil derfor etterstrebe å utelukke selskaper i henhold til SPU's offisielle ekskluderingsliste.

Pensjonskassen har som overordnet mål å maksimere den langsiktige avkastningen på investert kapital. Pensjonskassen legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand.

Det er store endringer i regelverket, standardisering og krav til rapportering av ESG og bærekraft i finansmarkedene. Styret satser på kontinuerlig kompetanseheving for å holde seg oppdatert og gjøre forvaltningen av pensjonskassen midler mer bærekraftig, samt å opprettholde en høy standard for ansvarlighet i kapitalforvaltningen. Pensjonskassen har en liten administrasjon som samarbeider aktivt med en uavhengig investeringsrådgiver med spesialkompetanse på området; Grieg Investor (GI). GI tilbyr blant annet et rapporteringsverktøy, Grieg Enigma, som til enhver tid gir pensjonskassen kontroll med eksponering til underliggende aksjer og obligasjoner i sanntid. Pensjonskassen har tilgang til ESG-rating og bærekraftsrapporter til underliggende selskap i porteføljen til enhver tid. Verktøyet oppgir ikke bare eksponering i forhold til SPU men også andre ofte brukte eksklusjonslister i Norge (fra Storebrand, DNB, Nordea og KLP).

HKP har gjennom de siste årene hatt vedvarende fokus på å tilpasse porteføljen og fjerne eventuelle brudd med hensyn til SPU's ekskluderingsliste. Det har vi oppnådd gjennom dialog med forvalterne og salg av fond der forvaltningen ikke endres gjennom dialog. Ved inngangen til 2020 var pensjonskassens midler investert i fire selskaper som var ekskludert av SPU, disse er nå ute av porteføljen. Totalt sett er pensjonskapitalen investert i aksjer i nesten 8 000 selskaper over hele verden.

Finansiell risikostyring og soliditet

I den årlige gjennomgangen av investeringsstrategien benyttes forskjellig risikomål. Disse inkluderer:

- Standardavvik
- Største historisk verdifall (gitt aktivasammensetningen)
- Stresstest

Standardavvik sier hvor mye verdien av forvaltningskapitalen kan ventes å svinge i fremtiden, basert på målinger av observerte verdier. Stresstester er et alternativt mål på risiko som anslår hvor mye de ulike aktiva og markeder vil falle med, gitt at vi skulle få en svært negativ utvikling i kapitalmarkedene. Største historiske verdifall er et supplement til stresstest og standardavvik, for å ta høyde for at vi erfaringsmessig vet at kapitalmarkedene typisk kan oppvise større negative utfall enn hva normalfordelingene og standardavvikene tilsier (jfr. f. eks. 2008).

Administrasjonen har tilgang til daglig risiko-rapportering gjennom Grieg Investors rapporteringsverktøy Grieg Enigma. Styret mottar månedlig finansiell rapportering, inkl. Finanstilsynets solvenskapitalkrav. Figuren nedenfor viser utviklingen i solvenskapitaldekningen pr. måned gjennom 2020. Pensjonskassen styrer i hovedsak etter solvenskapitaldekning uten overgangsregler, selv om dekningen med overgangsregler også er gjengitt. Den finansielle uroen framkommer tydelig som svekket solvenskapitaldekning i april og mai, med påfølgende gradvis bedring gjennom resten av året. Styret vurderte løpende situasjonen gjennom året, og planla tiltak dersom det skulle bli nødvendig. Det er likevel tydelig at pensjonskassens stilling aldri var så svak at tiltak måtte iverksettes.

Bufferkapitalen består av pensjonskassens ansvarlige kapital, som i hovedsak utgjøres av:

- Egenkapital
- Tilleggsavsetninger
- Kursreguleringsfond

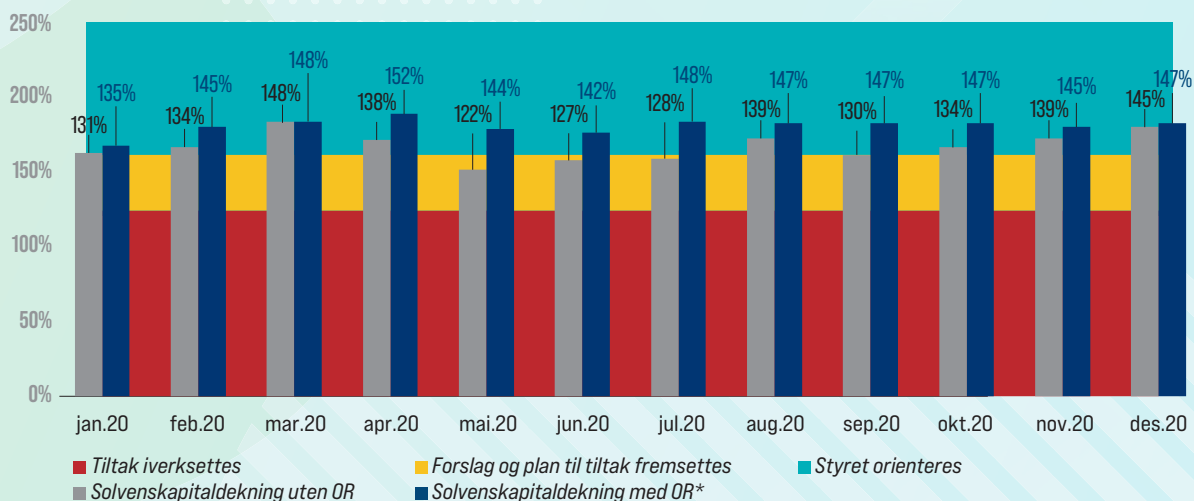
Avkastningen på egenkapitalen var høy i fjor med 5,81%. Overskudd i pensjonskassen for øvrig bidro også til god vekst i egenkapitalen. Pr. 31.12.20 er bokført egenkapital på 209,4 mill. kroner, en økning på 17,5 mill. kroner siden forrige årsskifte. Av det er innskutt egenkapital på 47,7 mill. kroner. I solvenskapitaldekningen kan nåverdien av framtidig, årlig innbetaling av egenkapital regnes inn som bufferkapital. Pensjonskassen startet derfor fast innkalling av egenkapital fra og med 2019 med 0,1 % av premiereserven. Innskutt egenkapital økte med 1,8 mill. kroner som følge av dette.

Risikoutjevningfondet er på 867 000 kroner. Etter regelverket skal fondet tilføres en avkastning som tilsvarende pensjonskassens avkastning for året. Det førte til at risikoutjevningfondet økte med 47 000 kroner i løpet av året.

Solvensmarginkapitalen består av summen av innskutt og opptjent egenkapital tillagt 50 % av tilleggsavsetningene og risikoutjevningfondet. Solvensmarginkapitalen er 241,4 millioner kroner pr. 31.12.20. Solvensmarginkravet er beregnet til 83,3 mill. kroner. Dette gir en svært robust solvensmargin på 290 %.

Pensjonskassen rapporterte solvenskapitaldekning pr. 31.12.20. Samlet solvenskapitalkrav var på 542 mill. kroner, og samlet ansvarlig kapital var på 795 mill. kroner. Det gir en solvenskapitaldekning på 145 %, som er tilsvarende det solvenskapitaldekningen var ved inngangen til 2020.

Solvenskapitaldekning mot rammer

*OR=overgangsregler

Utlån til medlemmer

HKP gir lån mot sikkerhet i bolig til medlemmer av pensjonskassen. Lånene forrentes til markedsmessige betingelser. 31.12.20 var renten satt til 2,50 % p.a innenfor 60 % av markedsverdi og 3,00 % p.a. for den andelen av lånene som ligger mellom 60 og 80 % av markedsverdi. Pensjonskassens medlemmer kan låne opp til tre ganger husstandens inntekt med sikkerhet i 1. prioritets pant i fast eiendom. Sum utlån var ved årets slutt 23,3 millioner kroner, en økning på 100 000 kroner fra året før. Det er heller ikke i 2020 konstatert tap på utlånsvirksomheten.

Medlemsbestand

Medlemskap i pensjonskassen er obligatorisk for alle arbeidstakere i medlemsforetakene, med unntak av lærere og sykepleiere. Premieinnskudd for medlemmer er 2 % av bruttolønn. Ansatte i medlemsforetakene meldes inn i pensjonsordningen uavhengig av stillingsstørrelse eller om vedkommende er fast eller midlertidig ansatt. Folkevalgte med større stillingsstørrelse en 50 % er også medlemmer av pensjonsordningen.

HKP leverer offentlig tjenstepensjon med tjenstepensjonsytelsene alders-, uføre- og etterlattepensjon. Pensjonsordningen garanterer en tjenstepensjon som tilsvarer 66 % av pensjonsgrunnlag ved full opptjening (bruttogaranti). Bruttogarantien gjelder kun for årskullene født før 1959. Full opptjening oppnås etter 30 års tjenestetid, og pensjonen avkortes i henhold til medlemmets gjennomsnittlige stillingsstørrelse.

Pensjon under opptjening reguleres med den generelle lønnsveksten – dvs. som for økningen av grunnbeløpet i folketrygden. Tjenstepensjonene reguleres som folketrygdytelsene og levealderjusteres fra 67 år.

Halden Frivilligsentral ble av praktiske hensyn avvirket som eget medlemsforetak i 2020, og medlemmenes rettigheter videreført som en del Halden kommune.

Samlet antall medlemmer i pensjonskassen økte med 213 personer (2,95 %) i løpet av 2020. Antall aktive medlemmer økte med 2 personer.

Antall uføre ble redusert med 24 personer. Trenden de siste årene har vært en økning i antall uføre. Antall alderspensjonister er også redusert i løpet av 2020. Dette er også en uvanlig utvikling sammenlignet med tidligere år.

Mottakere av AFP har økt med en person fra 2019. Antall ektefellepensjonister er redusert med 13 personer, mens antall mottakere av barnepensjon har økt med fem fra året før.

Samlet sett har antall medlemmer økt, og dette skyldes i hovedsak en økning i antall fratrådte med 321 personer. Dette er tidligere ansatte som har sluttet i medlemsforetakene i løpet av året, men fortsatt er yrkesaktive og kan ha rett til pensjon i framtiden.

I 2020 utbetalte pensjonskassen 79,3 millioner kroner i alders-, uføre- og etterlattepensjon, samt AFP 65–67 år. HKP mottok netto 3,9 millioner kroner i refusjoner fra andre pensjonsordninger. Netto utbetalt pensjon var derfor 75,4 millioner kroner.

	Halden kommune	Halden kom. PK	H. Kirkelig Fellesråd	Sum
Antall aktive medl. (ekskl. uføre)	2 101	4	24	2 129
Fratrådte	3 761	0	25	3 786
Antall pensjonister	1 532	0	16	1 548
herav uførepensjonister	351	0	2	353
herav alderspensjonister	1 004	0	10	1 014
herav AFPere	38	0	3	41
herav ektefellepensjonister	131	0	1	132
herav barnepensjonister	8	0	0	8
Sum medlemmer	7 394	4	65	7 463

Samlet antall medlemmer i pensjonskassen økte med 218 personer (2,95 %) fra 2019 til 2020. Antall aktive medlemmer økte med 7 personer. Antall fratrådte økte med 318 personer.

Premieinntekter

Premieinntektene beregnes av pensjonsgrunnlaget, og for 2020 var normalpremien budsjettert til 9,41 %. Øvrige premieelementer var anslått slik:

Premiekomponent	
Administrasjonsreserve	0,38 %
Løpende adm.kostnader	1,03 %
Anslag nye AFP 65-67 og 85-årsuttak	2,12 %
Avkastningsgaranti	0,46 %
Reguleringspremie	7,50 %

Til sammen ga dette en forventet betalbar premie på 20,90 %. Denne dekkes av arbeidsgiverne, medlemmene (tariffestet 2 %) og premiefond. Totale premieinntekter var 129,4 millioner kroner. Premieinntektene ble finansiert av innbetalinger fra arbeidsgiverne med 115,0 millioner kroner og innbetalinger fra medlemmene med 14,5 millioner kroner.

På grunn av de økonomiske konsekvensene av tiltak mot spredning av Covid-19 viruset ble rammen for lønnsoppgjøret for 2020 fastsatt til 1,7 %. Reguleringspremien på 7,5 % ble beregnet med utgangspunkt i en lønns- og G-regulering på 3,5 %. Dette førte til et lavere premiebehov enn forventet, og pensjonskassen justerte ned betalingsplanen mot slutten av året for alle medlemsforetak. Det ble til sammen innbetalt 5,8 millioner mer i premie enn lønnsreguleringen skulle tilsi. Dette ble overført til premiefond, som kan brukes til å dekke framtidig premiebehov.

Kommunen har gitt uttrykk for ønske om å bygge opp premiefond som buffer for framtidig premiebehov. Det ble derfor ikke benyttet noe av premiefondet i 2020.

Overgang til ny offentlig tjenestepensjon (OfTP) frigjorde reserver tilsvarende 141,4 millioner kroner. Disse midlene ble i sin helhet tilført premiefondet. Sammen med overskudd på avkastningsresultatet på 45,4 millioner kroner og garantert rente på 4,5 millioner kroner, medførte det en økning av premiefondet på 197,1 millioner kroner fra 123,1 millioner kroner ved årets begynnelse til 320,2 millioner kroner ved utgangen av året.

Forsikringsteknisk oppgjør

Opptjente rettigheter i pensjonskassen er tjent opp med tre ulike beregningsrenter: Opptjening før 01.01.2012 har en beregningsrente på 2,62 %, opptjening mellom 01.01.2012 og 01.01.2015 har en beregningsrente på 2,5 %

og opptjening etter 01.01.2015 har en beregningsrente på 2,0 %. I gjennomsnitt er beregningsrenten for all opptjening i pensjonskassen 2,33 % pr 31.12.20.

Pensjonskassens resultat, fordelt på hvordan det oppstår og hvordan det anvendes, er vist i tabellen:

Overført til/(fra)	Resultatelement				Sum
	Rente-resultat	Adm.-resultat	Risiko-resultat	Rente-garanti-premie og fortjeneste-margin	
Premiefond	45,4	0	0	0	45,4
Tilleggsavsetning	20,0	0	0	0	20,0
Risikoutjevningfond	0,1	0	0	0	0,1
Opptjent egenkapital	0	-0,6	-0,9	7,9	6,4
Sum	65,5	-0,6	-0,9	7,9	71,9

Den første januar 2020 endret offentlig tjenestepensjon seg til en ny pensjonsmodell. Alle som er født i 1963 får nå opptjening på påslagspensjon og betinget pensjon, mens bruttopensjonen som så langt er opptjent, gikk over til å bli en oppsatt pensjonsrettighet. De som er født tidligere enn 1963, vil ha videre opptjening på bruttopensjonen.

I forbindelse med overgangen til ny pensjonsmodell ble bransjestandarden for samordningsfradraget oppdatert, og tar nå også hensyn til folketrygden etter nye opptjeningsregler av 2011. Effekten av overgangen til ny pensjonsmodell var et redusert premiereservekrav for Halden kommunale pensjonskasse. Det reduserte premiereservekravet er på 141,4 millioner kroner, og er tilført premiefondet i tråd med føringer fra Finanstilsynet.

Tabellen viser bevegelser i premiefond og tilleggsavsetninger i 2020:

	Premiefond	Tilleggsavsetning
Saldo 31.12.2019	123,1	45,0
+ Tilført/(anvendt) i 2020	5,8	0
+ Frigjort premiereserve ifm endring 1.1.2020	141,4	
+ Pliktig rente	4,5	
+ Tilført fra renteresultat	45,4	20,0
+ Tilført fra risikoresultat	0	
Saldo 31.12.2020	320,2	65,0

Det er ikke overført midler til risikoutjevningfondet i 2020. Årsaken til det er at veksten i egenkapitalen for øvrig har vært god, slik at pensjonskassens samlede andel egenkapital i forhold til premiereserve opprettholdes. Risikoutjevningfondet utgjør 867 122 kroner pr 31.12.20, som består av inngående beholdning pluss avkastning tilsvarende pensjonskassens bokførte avkastning i 2020.

Premiereserven er redusert med 67,8 millioner kroner. Administrasjonsavsetningene er styrket med 2 millioner kroner.

Kursreguleringsfondet økte med 86,4 millioner kroner, hovedsakelig på grunn av gevinster i aksjeporteføljen. Det betyr at bufferkapitalen har økt betraktelig gjennom 2020.

Garantert renter på de rentegaranterte forpliktelsene utgjorde 42,9 millioner kroner. Bokført kapitalavkastning utover dette utgjør renteresultatet på 65,4 millioner kroner. Renteresultatet er disponert med 20,0 millioner kroner til tilleggsavsetninger og 45,4 millioner kroner til premiefondet.

Medlemsbestandens hendelsesforløp i knyttet til uførhet, død og etterlatte resulterer i at premiereserver må økes for noen medlemmers vedkommende og at premiereserver reduseres for andre medlemmers vedkommende. Faktisk økte og reduserte premiereserver sammenlignet med det som forventes i henhold til pensjonskassens premietariff er risikoresultatet. Risikoresultatet for 2020 er på -0,9 mill. kroner, og er i sin helhet belastet opptjent egenkapital. Risikoresultatet for uførhet har vært på - 2,0 mill. kroner, mens risikoresultatet knyttet til død og etterlatte er positivt med 1,2 mill. kroner. Det resterende beløpet på -0,1 millioner kroner tilsvarer reassuranspremien.

Administrasjonsresultatet er på -0,6 mill. kroner. Det er overskudd i teknisk regnskap på 6,5 mill. kroner og overskudd i ikke-teknisk regnskap er på 11,2 mill. kroner. Det gir et samlet overskudd for pensjonskassen, etter korrigering for andre resultatkomponenter og skatt, på 15,6 mill. kroner. Overskuddet tilføres egenkapitalen med 15,5 mill. kroner og risikoutjevningfondet 0,1 mill. kroner.

HKP har tegnet reassuranskontrakt formidlet av Independent Broking Solutions Ltd.

Internkontroll

Internkontrollen bygger på en løpende vurdering av hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til hele pensjonskassens virksomhet.

BDO gjennomfører ekstern kontroll av pensjonskassens system for internkontroll. Revisor har gjennomført en særskilt kontroll av internkontrollen i pensjonskassens IKT-systemer, med

fokus på systemsikkerhet og datakvalitet ved overføring av data mellom kommunen, pensjonskassen, leverandør og aktuar. Revisors gjennomgang av internkontrollen avdekket ingen avvik.

Rettvisende bilde

Årsberetning og årsregnskap for Halden kommunale pensjonskasse tilfredsstillt kravene i regnskapslovens § 3-2a om overordnede krav til kvalitativ informasjon i årsregnskapet. Årsregnskapet gir et rettvisende bilde av pensjonskassens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Framtidsutsikter

2020 var preget av store svingninger, men avkastningen for året som helhet var meget god i alle aktivaklasser. Det bidro til at mye midler kunne avsettes til bufferkapital gjennom kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger og økt egenkapital. Pensjonskassen er solid, og den høye bufferkapitalen vil sikre pensjonistenes midler dersom framtiden nok en gang vil bringe mer urolige markedsforhold.

Halden kommunale pensjonskasse leverte nok en gang en svært konkurransedyktig avkastning sammenlignet med våre konkurrenter i 2020. Resultatene både i fjor, men også over tid, posisjonerer Halden kommunale pensjonskasse helt i tet som en meget konkurransedyktig pensjonsordning sammenlignet med andre leverandører av offentlig tjenestepensjon.

Det forsikringstekniske oppgjøret viser at pensjonskassen har en sunn økonomi. Det er overskudd i både teknisk og ikke-teknisk regnskap og i pensjonskassen samlet sett. En solid økonomi med solide buffere gir et godt fundament for den videre driften.

Pensjonsproduktene er regulert gjennom sentral generell særavtale om pensjonsordninger (SGS 2020), og er derfor helt like uavhengig av leverandør. Den som leverer produktet til lavest pris er mest konkurransedyktig, og det har HKP lyktes med takket være lave kostnader og høy avkastning.

Pensjonskasser er en god organisasjonsform også for den nye offentlige tjenestepensjonsordningen som ble innført med virkning fra 1. januar 2020, og det er all grunn til å forvente at Halden kommunale pensjonskasse vil levere gode og konkurransedyktige pensjonsprodukter også i framtiden.

Styret vil fortsette å ha fokus på å opprettholde Halden kommunale pensjonskasses posisjon som en ledende aktør i markedet for offentlig tjenestepensjon.

Årsberetning 2020 – Halden kommunale pensjonskasse

Årsberetning og regnskap er avlagt under forutsetning av fortsatt drift av egen lokal pensjonskasse, og styret bekrefter at forutsetningene for dette er til stede. Pensjonskassen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling og utvikling. Pensjonskassens styre og administrasjon vil også i tiden fremover tilstrebe å videreutvikle og drive pensjonskassen til beste for medlemmer, pensjonister og medlemsforetakene.

Halden, den 24. mars 2021

Otto S. Gøperød
Styreleder

Elin Cathrine Hagen
Nestleder

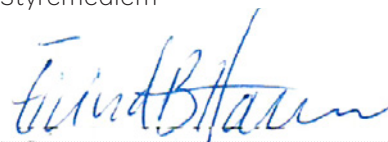
Paul R. Kristiansen
Styremedlem

Sara E. N. Bruvoll
Styremedlem

Espen B. Sørås
Styremedlem

Eivind B. Hansen
Adm.leder

MORSELSKAPET				KONSERN	
2019	2020	Note	RESULTATREGNSKAP	2020	2019
(tall i 1000)			TEKNISK REGNSKAP	(tall i 1000)	
		3, 10	1. Premieinntekter		
-152 318	-129 405		1.1 Forfalte premier, brutto	-129 405	-152 318
103	103		1.2 Avgitte gjenforsikringspremier	103	103
-152 215	-129 302		Sum premieinntekter for egen regning	-129 302	-152 215
			2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		
-20 312	-18 838	27	2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
-26 334	-26 796	19	2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	-26 796	-26 334
-10 689	-10 942	19, 26	2.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	-31 337	-32 734
-133 026	-70 896	16, 17, 19, 26	2.4 Verdiendringer på investeringer	-70 896	-133 026
-43 567	-67 261	19, 20	2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	-67 261	-43 567
-233 926	-194 732		Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-196 290	-235 659
		4	5. Pensjoner		
73 758	75 354		5.1.1 Brutto	75 354	73 758
73 758	75 354		Sum pensjoner mv	75 354	73 758
			6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser		
93 478	-67 811	9, 10	6.1.1 Til (fra) premiereserve, brutto	-67 811	93 478
5 000	20 000	9, 14	6.2 Endring i tilleggsavsetninger	20 000	5 000
152 813	86 351	9, 19	6.3 Endring i kursreguleringsfond	86 351	152 813
1419,035	145 880	9, 10	6.4 Endring i premiefond	145 880	1 419
252 710	184 420		Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpl.	184 420	252 710
		9	8. Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		
34 654	45 421	14	8.1 Overskudd på avkastningsresultatet	45 421	34 654
9 585	0		8.2 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	9 585
44 239	45 421		Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	45 421	44 239
		6,19,28,29,30	9. Forsikringsrelaterte driftskostnader		
225	2 476		9.1 Forvaltningskostnader	2 476	225
6 941	9 876		9.4 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	9 876	6 941
7 166	12 352		Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	12 352	7 166
-8 268	-6 486		11. Resultat av teknisk regnskap	-8 044	-10 001
2019	2020	Note	IKKE-TEKNISK REGNSKAP	2020	2019
			12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		
-5 358	-4 786	27	12.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
-1 116	-781	19	12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	-781	-1 116
-3 338	-3 384	19,26	12.3 Netto driftsinntekt fra eiendom	-8 575	-9 068
-373	-2 557	16, 17, 19, 26	12.4 Verdiendringer på investeringer	-2 557	-373
-10 184	-11 508		Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	-11 913	-10 557
			14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		
154	265	19	14.1 Forvaltningskostnader	265	154
154	265		Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	265	154
-10 031	-11 243		15. Resultat av ikke-teknisk regnskap	-11 648	-10 403
-18 299	-17 729		16. Resultat før skattekostnad	-19 692	-20 404
602	546	31	17. Skattekostnader	2 480	2 584
-17 697	-17 183		18. Resultat før andre resultatkomponenter	-17 212	-17 821
-785	1 529		19. Andre resultatkomponenter	1 529	-785
-18 482	-15 654		20. TOTALRESULTAT	-15 683	-18 606
35	47	13, 14	Overført til risikoutjevningsfondet	47	35
18 448	15 606	13, 14	Overført annen opptjent egenkapital	15 636	18 571
18 483	15 654		Sum overføringer	15 683	18 606

MORSELSKAPET				KONSERN	
2019	2020	Note	BALANSE	2020	2019
(tall i 1000)			EIENDELER	(tall i 1000)	
			EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		
			1. Immaterielle eiendeler		
		31	1.1 Utsatt skattefordel	4 460	6 161
0	0		Sum immaterielle eiendeler	4 460	6 161
			2. Investeringer		
49 847	52 508	26	2.1.1 Investeringseiendommer	126 985	114 282
64 207	68 993	17, 27	2.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
187	187	21	2.3.2 Utlån og fordringer	1 942	2 688
28 280	49 209	16	2.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	49 209	28 280
142 521	170 897		Sum investeringer	178 136	145 250
			4. Andre eiendeler		
55 488	45 213	23	4.2 Kasse, bank	52 724	58 705
55 488	45 213		Sum andre eiendeler	52 724	58 705
198 009	216 110		Sum eiendeler i selskapsporteføljen	235 320	210 117
			EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE		
			6. Investeringer i kollektivporteføljen		
171 050	183 368	26	6.1.1 Investeringseiendommer	469 884	418 934
247 025	265 437	17, 27	6.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
12 375	43 801	21	6.2.2 Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	0	0
343 339	246 039	18	6.3.1 Investeringer som holdes til forfall	246 039	343 339
150 953	157 712	23	6.3.2 Utlån og fordringer	157 712	150 953
843 155	963 360	17	6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	963 360	843 155
555 431	705 859	16	6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	705 859	555 431
1 529	2 613	21	6.4.3 Utlån og fordringer	10 082	11 870
65 960	58 287	24	6.4.5 Andre finansielle eiendeler	87 181	78 337
2 390 816	2 626 476		Sum investeringer i kollektivporteføljen	2 640 118	2 402 017
2 390 816	2 626 476		Sum eiendeler i kundeporteføljene	2 640 118	2 402 017
2 588 826	2 842 586		SUM EIENDELER	2 875 438	2 612 134
			EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		
-45 913	-47 704	13	10. Innskutt egenkapital	-47 704	-45 913
			11. Opptjent egenkapital		
-820	-867	13	11.1 Risikoutjevsningsfond	-867	-820
-145 175	-160 782	13	11.2. Annen opptjent egenkapital	-160 782	-147 758
-145 995	-161 649	13, 14	Sum opptjent egenkapital	-161 649	-148 578
			Sum egenkapital majoritet	-209 353	-194 491
			Minoritetens andel av egenkapital	-13 882	-12 866
-191 908	-209 353		Sum egenkapital	-223 235	-207 358
			13. Forsikringsforpliktelse – kontraktsfastsatte forpliktelser		
-1 769 568	-1 701 757	7,8,9,10	13.1 Premiereserve	-1 701 757	-1 769 568
-45 000	-65 000		13.2 Tilleggsavsetninger	-65 000	-45 000
-430 567	-516 918	16, 17	13.3 Kursreguleringsfond	-516 918	-430 567
-21 781	-21 781		13.4 Erstatningsavsetning	-21 781	-21 781
-123 081	-320 155	10, 12	13.5 Premiefond	-320 155	-123 081
-2 389 996	-2 625 610	11	Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfastsatte forpliktelser	-2 625 610	-2 389 996
			15. Avsetninger for forpliktelser		
0	0		15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	-36	0
0	0		Sum avsetninger for forpliktelser	-36	0
			16. Forpliktelser		
-6 921	-7 624	6, 25	16.3 Andre forpliktelser	-26 557	-14 780
-6 921	-7 624		Sum forpliktelser	-26 557	-14 780
0	0		17. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	0	0
-2 588 826	-2 842 586		SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	-2 875 438	-2 612 134

Note 1: Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for pensjonskassen er avlagt i overensstemmelse med kravene i Lov om forsikringselskaper, pensjonsforetak og deres virksomheter m.v. av 10.06.2005 (forsikringsvirksomhetsloven), Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak og tilpasning til internasjonale EU-godkjente regnskapsprinsipper (IFRS/IAS).

Konsernet

Konsernregnskapet omfatter aksjeselskap hvor HKP eier mer enn 50 % av aksjene eller har bestemmende innflytelse.

Konsolideringsprinsippet

Ved konsolidering av datterselskap benyttes oppkjøpsmetoden. Aksjer i datterselskap er eliminert mot egenkapitalen på kjøpstidspunktet. Det er tatt hensyn til eventuelle mer-/mindreverdi i forbindelse med kjøp. Datterselskapets offisielle selskapsregnskap utarbeides i henhold til NGAAP, justert for virkelig verdi i eiendom jfr. IAS 39 og IAS 40 på grunn av omarbeidelse til de regnskapsprinsipper som gjelder for Halden kommunale pensjonskasse. Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte mellom konsernselskap, samt andre konserninterne transaksjoner er eliminert i konsernregnskapet.

Note 2: Vurderingsprinsipper

Styret har vedtatt å benytte muligheten som er gitt gjennom Forskrift om årsregnskap m.m. for pensjonsforetak §3-3 og IAS 39 og IFRS 13 til å vurdere de finansielle eiendelene til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi opsjonen der ikke andre vurderingsprinsipper er spesielt nevnt (for eks. amortisert kost). Dette innebærer at virkelig verdijusteringer på finansielle eiendeler skal føres over resultatet før andre resultatkomponenter. Pensjonskassens eiendeler er i hovedregel notert på offentlig markedsplass, og målt i samsvar med årsregnskapsforskriftens §5-12, 2.ledd a). Unntakene fra dette er spesifisert i de underliggende noter.

Finansielle anleggsmidler

Finansielle instrumenter som holdes til forfall

Obligasjoner som pensjonskassen har til hensikt og evne til å holde til forfall og som måles til amortisert kost over resultatet ved bruk av effektiv rente metode. Obligasjonene er samlet i en Hold-Til-Forfall-portefølje; HTF-porteføljen.

Pensjonskassen vurderer løpende kredittrisikoen i porteføljen. Evt. nedskrivning gjennomføres hvis det oppstår verdifall som følge av kredittrisiko.

Investerings eiendom

Pensjonskassens egen bruk av eiendommene utgjør mindre enn 10%, og pensjonskassen vurderes derfor ikke å komme under bestemmelsene om eierbenyttet eiendom. Investerings-eiendommene vurderes i hht IAS 40 til virkelig verdi (se egen spesifisering i note 26).

Pantelån

Utlån måles til nedbetalt verdi over resultatet. Utlånsporteføljen er vurdert i henhold til regler fastsatt av Finansdepartementet, og er etter boliglånforskriften av 19.6.2018 funnet og ikke være tapsutsatte.

Finansielle omløpsmidler

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og obligasjoner (utover HTF-porteføljen) samt andeler i fond vurderes til virkelig verdi over resultatet i henhold til IAS 39 og IFRS 13. Aksjer og obligasjoner er tilordnet etter anskaffelseskost etter FIFO-metoden. (FIFO-metoden er en forkortelse for «first in, first out» og forutsetter at de eiendelene som ble innkjøpt først, også skal selges først).

Aksjer i datterselskap vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

Renteinntekter

Renteinntekter inntektsføres når de er påløpt.

Fordringer

Premiefordringer og andre fordringer er balanseført til pålydende. Fordringene er vurdert til ikke å være tapsutsatte.

Likviditet-, rente- og valutarisiko

Pensjonskassen har tilnærmet ingen likviditetsrisiko i kort og mellomlangt tidsperspektiv da løpende innbetalinger overstiger løpende utbetalinger. Renterisiko er beskrevet i underliggende noter. Valutarisikoen er sikret i obligasjonsporteføljen. Plasseringer i aksjefond er notert i norske kroner. Noen av de underliggende aksjene i fond med globale mandater, er notert i utenlandsk valuta. Disse posisjonene er i hovedsak sikret til NOK.

Avsetninger til forsikringsforpliktelser

Premiereserven utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter opptjent på beregningspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar. Pliktig avsetning til premie-reserve er fastsatt i samsvar med styrevedtak. Overskudd på avkastningsresultat og positivt risikoresultat blir overført tilleggs-avsetninger, risikoutjevningfond eller premiefond etter styrets beslutning.

Risikoutjevningfond

Risikoutjevningfondet (RUF) benyttes i forbindelse med overskudd/ underskudd på risikoresultatet. Fondet beregnes av pensjonskassens aktuar.

Reassuranse

Pensjonskassen har inngått avtale om katastrofereassuranse som dekker en eller flere hendelser som inntreffer som følge av en og samme katastrofe i løpet av 72 timer. Reassurandør dekker tap mellom 10 og 100 millioner kroner. Reassurandør er IBS Ltd. Verdien av gjenforsikringsandelen etter årsregnskapsforskriftens § 3-2, 4.ledd, er ikke inntatt som eiendel i regnskapet da den er vanskelig å måle.

Note 3: Pensjonspremie

Halden kommunale pensjonskasse leverer en ytelsesbasert pensjonsordning til medlemsforetakene. Pensjonskassens styre fastsetter årlig premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra ansvarshavende aktuar. Premien i pensjonskassen beregnes som en hendelsesbasert premie ved utgangen av hvert kvartal. Arbeidstakers andel er 2 %.

	2020	2019
Normalpremie	71 704 000	64 589 000
Til/fra administrasjonsreserve	2 904 000	2 884 000
Administrasjonskostnad	10 879 000	8 114 000
Premie for ikke forsikringsbare hendelser	17 734 038	12 182 500
Reguleringspremie	18 266 250	57 883 425
Avkastningsgaranti	7 917 750	6 665 000
Til sammen	129 405 039	152 317 926
Herav medlemspremie (2 %)	14 451 225	13 948 442
Avgitt gjenforsikringspremie	-103 000	-102 500
Sum premieinntekter for egen regning	129 302 039	152 215 426

Avgitt gjenforsikringspremie representerer premiekostnad på katastrofeforsikring.

Note 4: Utbetalte pensjoner:

Utbetalte pensjoner	2020	2019
Alderspensjon	49 198 347	48 624 655
Uførepensjon	14 659 348	14 654 927
Ektefellepensjon	4 026 056	4 163 369
Barnepensjon	354 670	120 590
AFP	11 023 498	8 914 233
Sum pensjoner	79 261 919	76 477 774
Utbetalte refusjoner ihht overføringsavtalen	6 437 313	5 013 749
Mottatte refusjoner ihht overføringsavtalen	10 344 831	7 733 362
Netto utbetalte pensjoner	75 354 401	73 758 161

Note 5: Medlemsbestand pr 31.12.20

	Halden kommune	Halden kom. PK	H. Kirkelig Fellesråd	Sum
Antall aktive medl (ekskl uføre)	2 101	4	24	2 129
Fratrådte	3 761	0	25	3 786
Antall pensjonister	1 532	0	16	1 548
herav uførepensjonister	351	0	2	353
herav alderspensjonister	1 004	0	10	1 014
herav AFPere	38	0	3	41
herav ektefellepensjonister	131	0	1	132
herav barnepensjonister	8	0	0	8
	7 394	4	65	7 463

I tillegg er det 105 av uførepensjonistene og alderspensjonistene som får et barnetillegg som følge av at de har barn under 18 år.

Note 6: Pensjon egne ansatte

Pensjonsforpliktelser innregnes og måles i samsvar med IAS 19. Det var i 2020 fire ansatte i pensjonskassen.

Pensjonskostnader inkl. AGA	2021	2020
Nåverdi av årets opptjening	655 536	826 245
Rentekostnad	122 602	109 185
Amortisering av (redusert)/økt forpliktelse ved pensjonsplanendring		
Brutto pensjonskostnad	778 138	935 430
Forventet avkastning	-86 628	-101 043
Administrasjonskostnad/rentegaranti	0	0
Netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnader	691 510	834 387
AGA netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnader	97 503	117 649
Resultatført pensjonskostnad	789 013	952 036
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	0	1 744 915
Herav resultatført AGA av aktuarielt tap (gevinst)	0	215 629

Pensjonsforpliktelse	31.12.2021	31.12.2020
	Estimat	Beste Estimat
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	7 990 018	7 211 880
Pensjonsmidler	5 483 203	4 795 013
Netto forpliktelse før arb.avgift	2 506 815	2 416 867
Arbeidsgiveravgift	353 461	340 778
Netto forpliktelse inkl. AGA	2 860 276	2 757 646
Ikke resultatført aktuariell gevinst (tap) ekskl. AGA	0	0
Ikke resultatført aktuariell gevinst (tap) AGA	0	0
Balansført netto forpliktelse etter AGA - i balansepost 3.2/6.4.3	2 860 276	2 757 646

Avstemming inkl. AGA	2021	2010
Verdi ved årets begynnelse	2 757 646	747 077
+ Årets netto pensjonskostnad	789 013	952 036
+ Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbasert pensjonsordninger	0	1 744 915
- Premieinnbetalinger	-686 382	-686 382
Balansført netto forpliktelse UB i år inkl. AGA	2 860 276	2 757 646

Medlemsstatus	01.01.2021	01.01.2020
Antall aktive	4	4
Antall oppsatte	0	0
Antall pensjoner	0	0
Gj.snitts pensjonsgrunnlag, aktive	844 500	819 500
Gjennomsnittsalder, aktive	50	50
Gjennomsnitts tjenestetid, aktive	9	8
Forventet gjenstående tjenestetid, aktive	17	17

Forutsetninger	31.12.2020	31.12.2019
Diskonteringsrente	1,70 %	2,30 %
Lønnsvekst	2,25 %	2,25 %
G-regulering	2,00 %	2,00 %
Pensjonsregulering	1,25 %	1,25 %
Forventet avkastning	1,70 %	2,30 %
Arbeidsgiveravgiftssats	14,10 %	14,10 %

Note 7: Forutsetninger for forsikringsforpliktelse

Premiereserve er avsatt på beregningsgrunnlag «K2013». Grunnlagsrente er 2,62 % for all opptjening før 1.1.2012, og 2,5 % for opptjening fra 1.1.2012 til 1.1.2015. Fra og med 1.1.2015 er all opptjening på 2,0 %. Fra og med 31.12.2015 ble opptjeningen på 3 % redusert til 2,62 %, som følge av frigjort kapital fra reduserte uførepensjonsforpliktelse.

Gjennomsnittlig grunnlagsrente er 2,33 %.

Note 8: Sensitivitetsanalyse

Forutsetning	Endring	Økt premiereserve (mill. kroner)
Dødelighet	Reduksjon 10% i alle aldre	38,9
Uførhet	Økning 15 %	7,0

Tabellen nedenfor viser effekten på premiereserven (i mill. kr) ved en reduksjon i dødelighet på 10 % og ved en økning i uførhet på 15%.

Note 9: Endringer i forsikringsforpliktelse

	Premiereserve	Tilleggsavsetning	Premiefond	Kursreguleringsfond	Totalt
Saldo 01.01.	1 791 348 525	45 000 000	123 081 288	430 566 527	2 389 996 339
Premier	129 405 039		5 771 640		135 176 679
Administrasjonspremie	-10 879 000				-10 879 000
Gjenforsikringspremie	-103 000				-103 000
Rentegaranti	-7 917 750				-7 917 750
Pensjonsutbetalinger	-75 354 401				-75 354 401
Garantert rente	41 235 171		4 504 865		45 740 036
Risikoresultat	884 544				884 544
Til administrasjonsresultat	-878 681				-878 681
Overføringer	-144 203 080	20 000 000	186 796 740	86 351 160	148 944 820
Saldo 31.12.	1 723 537 365	65 000 000	320 154 533	516 917 687	2 625 609 585

Note 10: Spesifikasjon av avsetninger på balansen

	2020	2019	2020	2019	Endring
	Antall forsikrede		Reserve opptjente ytelser (beregnet etter individuell pensjonsalder)		
Aktive	2 129	2 127	490 169 629	610 639 076	-120 469 447
Oppsatte rettigheter	3 786	3 465	141 107 795	155 046 439	-13 938 644
Oppsatte/aktive i alt	5 915	5 592	631 277 424	765 685 515	-134 408 091
Alderspensjon	1 055	975	694 669 238	624 942 371	69 726 867
Ektefellepensjon	132	128	46 612 398	44 450 744	2 161 654
Barnpensjon	8	3	3 158 884	302 466	2 856 418
Uførepensjon	353	343	279 439 097	289 612 420	-10 173 323
Aktuelle i alt	1 548	1 449	1 023 879 617	959 308 001	64 571 616
TOTALT	7 463	7 041	1 655 157 041	1 724 993 516	-69 836 475
Netto Premiereserve			1 655 157 041	1 724 993 516	-69 836 475
Netto premiereserve			1 655 157 041	1 724 993 516	-69 836 475
Erstatningsavsetninger			21 780 831	21 780 831	0
Adminstrasjonsreserve			46 599 496	44 574 178	2 025 319
Premiereserve inklusive erstatningsavsetninger og adm.reserve			1 723 537 368	1 791 348 525	-67 811 156
Forhåndsreservering K2013					0
Manglende avsetning			0	0	0
Balanseført premiereserve			1 723 537 368	1 791 348 525	-67 811 156

Endring i forsikringsfondet	
Overført fra premiereserve i forbindelse med endringer 1.1.2020	-141 375 569
Endring i premiereserve før erstatningsavsetninger og administrasjon	71 539 094
Gjenstående oppreservering K2013 pr. 31.12.2014	0
Endring i erstatningsavsetninger	0
Endring i administrasjonsavsetninger	2 025 319
Sum endring i premiereserve	-67 811 156

Premiefond anvendt til dekning av premie)/Innbetaling til premiefond	5 771 640
Renter til premiefondet	4 504 865
Overført fra premiereserve i forbindelse med endringer 1.1.2020	141 375 569
Overskudd på avkastningsresultat overført premiefond	45 421 171
Risikoresultat tilordnet forsikringskontrakter overført premiefond	0
Sum endring i premiefond	197 073 245

Til tilleggsavsetninger	20 000 000
Endring i risikoutjevningfond	0
Sum alle endringer	149 262 089

Premiefond	2020	2019
Premiefond 31.12.	320 154 533	123 081 288
Tilleggsavsetninger	65 000 000	45 000 000
Årlig innbetalt premie	129 405 039	152 317 926
Premiefondet i % av årlig premie	247,40 %	80,81 %

Premiefondets anvendelse siste 7 år	Dekning av premie
2020	-5 771 640
2019	7 095 211
2018	4 137 030
2017	40 965 158
2016	5 028 402
2015	20 607 000
2014	0

Note 11: Forsikringstekniske avsetninger pr 31.12.20

	Sum
Premiereserve	1 701 756 535
Kursreguleringsfond	516 917 687
Tilleggsavsetninger	65 000 000
Premiefond	320 154 533
Erstatningsreserve	21 780 831
Sum	2 625 609 586

Note 12: Spesifikasjon av premiefond

Halden kommune	H. kirkelige fellesråd	Halden kom. PK	Sum
315 546 396	3 541 158	1 066 979	320 154 533

Note 13: Egenkapital

MORSELSKAPET					
Egenkapital	Innskutt EK	Fond for urealiserte gevinster	Risikoutjevningfond	Opptjent EK	Sum EK
EK 01.01.	45 913 059	0	819 742	145 175 307	191 908 108
Ny innskutt egenkapital	1 791 348				1 791 348
Resultat av ikke-teknisk regnskap				11 243 007	11 243 007
Andre resultatkomponenter				-1 529 284	-1 529 284
Skattekostnader				-546 163	-546 163
Administrasjonsresultat				-594 290	-594 290
Rentegaranti-premie og forjennestelement				7 917 750	7 917 750
Avkastning på risikoutjevningfondet			47 380		47 380
Risikoresultat				-884 544	-884 544
Egenkapital 31.12.	47 704 407	0	867 122	160 781 783	209 353 312

KONSERN					
Ek 01.01.2020 ekskl. minoritet					193 670 209
Årets resultat					15 683 101
Minoritetens andel av egenkapital					13 881 965
Egenkapital konsern 31.12.					223 235 275

Note 14: Resultatanalyse

Administrasjonsresultat	-594 290
Premie for avkastningsgaranti	7 917 750
Netto finansinntekter i kollektiv porteføljen	108 381 076
- Pliktige rentekostnader	-42 912 525
Renteresultat	65 468 551
Risikoresultat	-884 544
Teknisk resultat	71 907 468

Resultat i selskapsporteføljen	11 243 007
Skattekostnader	-546 163
Andre resultatkomponenter	-1 529 284
Total resultat før disponering	81 075 028
Risikoresultat overført til risikoutjevningfond	0
Overført til tilleggsavsetninger	-20 000 000
Risikoresultat til premiefond	0
Renteresultat til premiefond	-45 421 171
Renteresultat overført til premiereserve	0
Renteresultat til risikoutjevningfond	-47 380
Fra egenkapital til K2013	0
Til selskapsporteføljen	15 606 477

Note 15: Kapitalavkastning

Kollektivporteføljen (kunde):		
Kapitalavkastning	Verdijustert	Bokført
2020	8,28 %	5,78 %
2019	11,03 %	4,45 %
2018	1,61 %	4,61 %
2017	8,21 %	6,15 %
2016	6,27 %	4,76 %
2015	4,86 %	7,49 %
2014	7,78 %	5,81 %

Selskapsporteføljen:	
Kapitalavkastning	Verdijustert
2020	5,81 %
2019	5,78 %
2018	5,55 %
2017	3,90 %
2016	5,11 %
2015	3,46 %
2014	6,90 %

Note 16: Obligasjoner, sertifikater og andre finansielle eiendeler, inkl urealiserte tap

Pengemarkedsfond	Antall andeler	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Nordea Kort Obligasjon Pluss (selskap)	49 202,80	49 172 884	49 209 362	36 478	49 209 362
Nordea FRN Pensjon	36 151,39	36 644 808	36 838 811	194 003	36 838 811
Sum		85 817 692	86 048 173	230 481	86 048 173

Obligasjonsfond	Antall	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
Alfred Berg Nordic High Yield C	398 622,11	38 755 355	40 301 652	1 546 296	40 301 652
Alfred Berg Nordic Inv Grade Inst	638 505,58	65 997 857	68 236 134	2 238 277	68 236 134
KLP Obligasjon Global I Hdg NOK	61 728,40	66 391 775	76 535 319	10 143 544	76 535 319
C WorldWide Obligasjon	34 027,75	43 093 836	42 773 568	-320 268	42 773 568
Payden Global Bond Fund Hdg NOK	1 396 335,52	196 893 663	213 988 419	17 094 756	213 988 419
Pareto Obligasjonsfelleskap				1 009 214	1 009 214
T. Rowe Price Global Aggregate Bond Fund NOK	375 494,07	38 000 000	37 966 205	-33 795	37 966 205
Loomis Sayles Inst Global Corp NOK	1 808 156,84	181 271 896	187 126 151	5 854 255	187 126 151
Sum		630 404 383	666 927 448	37 532 280	667 936 662
Til sammen		716 222 075	752 975 621	37 762 761	753 984 835

Note 17: Aksjer og andeler i aksjefond, inkl urealisert gevinst og tap

Aksjefond	Antall andeler	Kostpris	Kursverdi	Urealisert	Balanseført verdi
C WorldWide Norge	1 840,63	6 940 394	31 886 851	24 946 457	31 886 851
C WorldWide Globale Aksjer	5 431,45	24 848 856	109 849 911	85 001 055	109 849 911
Alfred Berg GAMBAK	2 655,60	41 980 592	110 693 478	68 712 886	110 693 478
Danske Fund Aksje Norge Inst II	18 821,52	17 584 839	60 125 972	42 541 133	60 125 972
KLP AksjeGlobal Indeks II Hdg NOK	6 655,68	11 429 511	20 146 129	8 716 618	20 146 129
KLP AksjeGlobal Indeks III Hdg NOK	21 277,22	36 284 956	36 284 952	27 266 220	63 551 176
KLP AksjeGlobal Indeks IV Hdg NOK	22 445,55	36 753 554	60 672 269	23 918 715	60 672 269
KLP AksjeVerden Indeks	6 442,57	16 711 492	25 405 370	8 693 878	25 405 370
Nordea Stabile Aksjer Global Hdg NOK	30 096,14	38 000 000	87 809 549	49 329 006	87 329 006
AB Global Core Equity IX	22 589,55	39 012 650	79 304 950	40 292 300	79 304 950
T. Rowe Price Global Value I10	407 939,23	33 300 080	43 509 778	10 209 698	43 509 778
Ardevora Global Long-only Equity E SRI Hdg NOK	32 593 706,91	26 000 000	41 605 867	15 605 867	41 605 867
Arctic Norway Value Crea	27 121,08	32 150 000	41 474 915	9 324 915	41 474 915
Genesis Emerging Markets	15 256,11	12 256 985	12 814 503	548 142	12 805 127
Sensibel AS	68 965,00	3 999 970	3 999 970	0	3 999 970
SAE Hearing AS	15 625,00	3 000 000	3 000 000	0	3 000 000
Elliptic Lab	55 000,00	12 650 000	6 930 000	-5 720 000	6 930 000
Værste AS	1 300 684,00	91 952 149	110 919 465	18 967 316	110 919 465
Ski Sentrum Eiendom AS		29 900 000	29 900 000	0	29 900 000
Wilberg Atrium Holding AS		18 360 000	20 250 000	1 890 000	20 250 000
HKP Eiendom, kollektivporteføljen		216 489 601	216 486 380	48 947 198	265 436 799
HKP Eiendom, selskapsporteføljen		56 270 399	56 270 399	12 722 447	68 992 846
Sum		805 876 027	1 209 340 707	491 913 851	1 297 789 878

Note 18: Obligasjoner som holdes til forfall – anleggsmidler

Kategori	Bokført verdi	Urealisert gevinst/ tap	Påløpt rente/ utbytte	Markedsverdi
Bank	224 653 300	-3 240 425	3 860 802	225 273 677
Kredittselskaper	982 200	16 618	30 137	1 028 955
Maskinvare	8 000 000	0	15 626	8 015 626
Obligasjoner med fortrinnsrett	10 744 500	710 164	265 130	11 719 794
Sum	244 380 000	-2 513 643	4 171 695	246 038 052

Duasjon	2,21 år
Effektiv rente	3,05 %

Note 19: Inntekter fra og kostnader ved finansielle eiendeler

MORSELSKAPET	2020		2019	
	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	18 838	4 786	20 312	5 358
Renter utlån	596	0	3 531	0
Renter bank	407	409	670	712
Renter obligasjoner og sertifikater	10 614	372	3 818	403
Renter obligasjoner holdt til forfall	15 179	0	18 315	0
Sum renteinntekter	26 796	781	26 334	1 116
Inntekter fra investeringseiendom	10 977	3 384	10 826	3 338
Kostnader investeringseiendom	-36	0	-137	0
Sum netto inntekter fra investeringseiendom	10 942	3 384	10 689	3 338
Realisert kursgevinst og -tap aksjer	42 456	0	38 957	0
Realisert kursgevinst og -tap obligasjoner	24 805	0	4 609	0
Sum realisert kursgevinst og -tap	67 261	0	43 567	0
Urealisert kursgevinst og -tap aksjer	57 456	0	115 111	0
Urealisert kursgevinst og -tap obligasjoner	10 483	57	17 452	9
Verdiendringer eiendom	2 957	2 500	463	364
Sum verdiendringer	70 896	2 557	133 026	373
Forvaltningsgebyrer	-2 476	-265	-225	-154
KONSERN	2020		2019	
	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap
Renter utlån	596	0	3 531	0
Renter bank	407	409	670	712
Renter obligasjoner og sertifikater	10 614	372	3 818	403
Renter obligasjoner holdt til forfall	15 179	0	18 315	0
Sum renteinntekter	26 796	781	26 334	1 116
Inntekter fra investeringseiendom	31 373	8 575	32 871	9 068
Kostnader investeringseiendom	-36	0	-137	0
Sum netto inntekter fra investeringseiendom	31 337	8 575	32 734	9 068
Realisert kursgevinst og -tap aksjer	42 456	0	38 957	0
Realisert kursgevinst og -tap obligasjoner	24 805	0	4 609	0
Sum realisert kursgevinst og -tap	67 261	0	43 567	0
Urealisert kursgevinst og -tap aksjer	57 456	0	115 111	
Urealisert kursgevinst og -tap obligasjoner	10 483	57	17 452	9
Verdiendringer eiendom	2 957	2 500	463	364
Sum verdiendringer	70 896	2 557	133 026	373
Forvaltningsgebyrer	-2 476	-265	299	-154

Note 19 er oppgitt i 1000-kroner.

Note 20: Realisert tap/gevinst verdipapirer

Gevinst/ tap ved salg av verdipapirer	2020		2019	
	Tap	Gevinst	Tap	Gevinst
Salg av obligasjoner	-1 591 029	18 708 298	-1 514 378	6 123 790
Valutasikring	-234 041	7 921 355	0	0
Salg av aksjer	0	42 456 050	0	38 957 220
	-1 825 070	69 085 703	-1 514 378	45 081 010

Note 21: Fordringer

Fordring pensjonspremie er i sin helhet innbetalt til pensjonskassen i januar 2021.

Morselskapet	Beløp	Portefølje
Fordring på HKP Holding Eiendom AS	43 800 970	Kunde
Innskutt EK Eiendom Holding AS	6 081	Kunde
Ubetalt premie per 31.12	2 816 210	Kunde
Lev.gjeld	-1 116 285	Kunde
Påløpte renter Saugbrugs Bioenergi AS	907 052	Kunde
Fordring på HKP Holding Eiendom AS	186 841	Selskap
Sum	46 600 869	

Konsernet	Beløp	Portefølje
Innskutt EK Eiendom Holding AS	6 081	Kunde
Ubetalt premie per 31.12	2 816 210	Kunde
Lev.gjeld	-1 116 285	Kunde
Diverse forskuddsbetalte kostnader	7 469 177	Kunde
Påløpte renter Saugbrugs Bioenergi AS	907 052	Kunde
Diverse forskuddsbetalte kostnader	1 941 543	Selskap
Sum	12 023 778	

Transaksjoner med nærstående parter:

Leieinntekter Halden kommune	14 318 746
------------------------------	------------

Note 22: Utlånsporteføljen

HKP yter lån til medlemmer mot førsteprioritets pant i fast eiendom. Lånene kan ikke overstige 80 % av markedsverdi av pantet. Ved årsskiftet var renten 2,50 % innenfor 60 % av markedsverdi og 3,00 % for den andelen av lånet som ligger mellom 60 % og 80 % av markedsverdi. Utlån til medlemmer pr 31.12.20 er på 23 281 963,- kroner. I de siste årene har pensjonskassen ikke hatt tap på utlånsvirksomheten.

Note 23: Pantelån

Pantelånene er målt til virkelig verdi i samsvar med årsregnskapsforskriftens § 5-12, 2.ledd, b), med unntak av utlån til medlemmer og Saugbrugs Bioenergi AS, som er målt i samsvar med årsregnskapsforskriftens § 5-12, 2.ledd, c).

Lånetaker	Låneopptak	Betingelser	Valuta	Utbetalt pr 31.12.20	Låneramme
Saugbrugs Bioenergi AS	22.II.2016	3 mnd NIBOR +5,05 % p.a.	NOK	45 000 000	50 000 000
Helsehuset 1 AS	22.II.2016	3,70 %	NOK	18 400 000	
Felt Z AS	06.06.2017	3,95 %	NOK	4 300 000	
Mjåvand AS	30.06.2017	3,95 %	NOK	4 500 000	
NHV 25 Holding AS	03.07.2017	3,62 %	NOK	10 900 000	
Nydalen Eiendomsholding AS	28.09.2017	3,68 %	NOK	7 945 721	
Oslo Sentrumsholding AS	28.09.2017	3,85 %	NOK	10 110 585	
Forskningsveien II AS	13.10.2017	3,70 %	NOK	14 100 000	
IK Gruppen AS	05.06.2018	4,54 %	NOK	13 900 000	
Offentlige Bygg Hamar AS	21.12.2018	3,80 %	NOK	3 000 000	
Oslo Sentrumsholding AS	17.12.2020	3,85 %	NOK	2 273 490	
Utlån til medlemmer			NOK	23 281 963	
Sum				157 711 759	

Note 24: Andre finansielle eiendeler inkl bankinnskudd

MORSELSKAP	2020	2019
DNB	31 601 244	90 148 910
Danske Bank	40 430 937	157 566
Sparebank 1	31 467 980	31 141 614
	103 500 161	121 448 090

Selskapsporteføljens andel av bankinnskudd er 33 548 923 kroner.

KONSERN	2020	2019
DNB	68 005 712	105 742 734
Danske Bank	40 430 937	157 566
Sparebank 1	31 467 980	31 141 614
	139 904 629	137 041 914

Selskapsporteføljens andel av bankinnskudd er 41 059 596 kroner.

Note 25: Kortsiktig gjeld/annen gjeld

Kortsiktig gjeld består av avsatte periodiserte kostnader, pensjonsinnskudd, feriepenger, arbeidsgiveravgift, fagforeningskontingent og skattetrekk.

Note 26: Investerings eiendom

Eiendommene er verdivurdert av en uavhengig takstmann med relevant og faglig bakgrunn pr. desember 2019.

Virkelig verdi er målt i samsvar med årsregnskapsforskriftens § 5-12, 2.ledd, c), og balanseført til virkelig verdi jfr. IAS 40.

Leieinntektene i morselskapet er på 14 340 185 kroner i 2020.

Kostnader vedrørende eiendommene utgjør 35 700 kroner i 2020, slik at netto leieinntekter fra Halden kommune utgjør 14 304 485 kroner. Leieinntektene er indeksregulert i 2020, gjeldende fra og med 01.01.20.

Porteføljen består av følgende eiendommer:

MORSELSKAP, kunde								
Eiendom	Anskaffet/ solgt	Anskaffelses-verdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av pensjonskassen	Mer/ mindre-verdi 2020	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2020
Storgt. 8 / Wielsplass 4 - Rådhuset	mar.03	48 352 144	36 047 856	110 000 000	5 523 547	3 476 453	119 000 000	7 178 155
Svenskegata 6 - Fayegården	mar.03	7 100 000	9 200 000	17 622 883	245 089	0	17 867 972	1 259 280
Kongens Brygge 3 - Tollboden	jul.10	4 300 000	1 200 000	6 927 188	1 260 445	312 368	8 500 000	380 272
Storgt. 8 / Wielsplass 4 - Gamle rådhus	mar.03		14 700 000	36 500 000	2 331 834	-831 834	38 000 000	2 159 672
Sum kunde		59 752 144	61 147 856	171 050 071	9 360 915	2 956 987	183 367 973	10 977 378

MORSELSKAP, selskap								
Eiendom	Anskaffet/ solgt	Anskaffelses-verdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av pensjonskassen	Mer/ mindre-verdi 2020	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2020
Storgt.8 / Wielsplass 4 - Brannstasjonen	mar.03	7 647 856	6 852 144	14 847 132	161 095	0	15 008 227	1 122 762
Tordenskjoldsgt. 4 - Folkets Hus	jun.08	11 648 400	19 351 600	35 000 000	0	2 500 000	37 500 000	2 240 045
Sum selskap		19 296 256	26 203 744	49 847 132	161 095	2 500 000	52 508 227	3 362 807

Alle bygninger er kontoreiendommer, med unntak av Brannstasjonen som er kontor/lager/garasjer. Eiendommene er 100% utleidd til Halden kommune. Leieavtalen er uoppsigelig for leietaker. Verdsettelsene er basert på en forrentningsverdi av eiendommene gjennomført av uavhengig takstmann.

KONSERN, kunde								
Eiendom	Anskaffet/solgt	Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av kassen	Mer-/mindre-verdi 2020	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2020
Storgt.8 / Wielsplass 4 - Rådhuset	mar.03	48 352 144	36 047 856	110 000 000	5 523 547	3 476 453	119 000 000	7 178 155
Svenskegata 6 - Fayegården	mar.03	7 100 000	9 200 000	17 622 883	245 089	0	17 867 972	1 259 280
Kongens Brygge 3 - Tollboden	jul.10	4 300 000	1 200 000	6 927 188	1 260 445	312 368	8 500 000	380 272
Storgt.8 / Wielsplass 4 - Gamle rådhus	mar.03		14 700 000	36 500 000	2 331 834	-831 834	38 000 000	2 159 672
Svinesund Transport-senter AS	nov.17	118 134 511	118 134 511	116 790 111	0	3 170 179	119 960 290	8 259 367
Os Allé 3 Eiendom AS	des.17	16 667 700	16 667 700	20 942 001	22 424 367	128 422	43 494 789	1 393 326
Solgaard Næringspark AS	sep.18	104 478 611	104 478 611	110 151 350	2 377 290	3 525 575	116 054 215	8 058 960
Aluminiumsgården AS	des.19	6 834 072	6 834 072	6 834 072	427 302	-254 559	7 006 815	360 655
Sum kunde		305 867 039	307 262 750	425 767 604	34 589 873	9 526 605	469 884 082	29 049 686

KONSERN, selskap								
Eiendom	Anskaffet/solgt	Anskaffelsesverdi	Historisk balanseført merverdi	Balanseført verdi før merverdi	Tilgang investert av kassen	Mer-/mindre-verdi 2020	Balanseført verdi 31/12	Leieinntekter 2020
Storgt.8 / Wielsplass 4 - Brannstasjonen	mar.03	7 647 856	6 852 144	14 847 132	161 095	0	15 008 227	1 122 762
Tordenskjoldsgt. 4 - Folkets Hus	jun.08	11 648 400	19 351 600	35 000 000	0	2 500 000	37 500 000	2 240 045
Svinesund Transport-senter AS	nov.17	30 705 764	30 705 764	30 358 503	0	824 059	31 182 562	2 146 945
Os Allé 3 Eiendom AS	des.17	4 332 300	4 332 300	5 443 678	5 829 005	33 382	11 306 066	362 182
Solgaard Næringspark AS	sep.18	27 158 243	27 158 243	28 632 818	617 954	916 441	30 167 213	2 094 852
Aluminiumsgården AS	des.19	1 776 453	1 776 453	1 776 453	111 073	-66 170	1 821 356	93 749
Sum selskap		83 269 015	90 176 504	116 058 585	6 719 128	4 207 711	126 985 424	8 060 536

Note 27: Aksjer i datterselskaper

Pensjonskassen eier 100% av aksjene i HKP Eiendom Holding AS, Kongens Brygge 3, 1767 Halden.

HKP Eiendom Holding AS eier alle aksjene i selskapene Solgaard Næringspark AS, Os Allé 3 Eiendom AS og Aluminiumsgården AS, samt 90,83 % av aksjene i Svinesund Transportsenter AS.

Pensjonskassen innregner investeringer i datterselskapet ved måling til virkelig verdi etter IAS39, hvor virkelig verdi av eiendommene er målt i samsvar med årsregnskapsforskriftens § 5-12, 2.ledd, c).

Selskapets navn	Kontoradr.	Eierandel	Kostpris	Markedsverdi	Mer-/mindreverdier
HKP Eiendom Holding AS	Halden	100 %	272 760 000	334 429 645	61 669 645

Fordelt på:

2.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, selskapsporteføljen	68 992 846
6.2.1 Aksjer og andeler i datterforetak, kollektivporteføljen	265 436 799
Sum begge porteføljer	334 429 645
Resultatfordeling:	
2.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	18 838 099
12.1 Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	4 785 707
Sum	23 623 806

Fordring / gjeld konsern:	43 987 811
----------------------------------	-------------------

Det har ikke vært inntekter eller kostnader mellom konsernselskap, med unntak av rentekostnader og renteinntekter.

Note 28: Administrasjonskostnader

Andre driftsutgifter	2020	2019
Lønnskostnader	5 976 388	3 470 034
Andre driftsutgifter	3 272 504	2 800 702
Forvaltningsomkostninger	2 475 794	225 188
Forsikringsrelaterte kostnader	627 286	670 438
Sum	12 351 972	7 166 361

Note 29: Ytelser til ledende ansatt og styret

Styrehonorar utgjorde 641 450 kroner. Ett av styrets medlemmer har lån i Halden kommunale pensjonskasse. Godtgørelse til daglig leder utgjorde:

Fast lønn	1 181 146
Pensjonskostnader	331 193
Andre naturalytelser	4 392
Sum	1 516 731

Note 30: Andre kostnader

MORSELSKAP	2020	2019
Kostnader til revisjon inkl. mva		
Lovpålagt revisjon – årsregnskap og ligningspapirer	462 000	450 000
Regnskapsmessig bistand	290 625	448 750
Sum	752 625	898 750

KONSERN	2020	2019
Kostnader til revisjon inkl. mva		
Lovpålagt revisjon – årsregnskap og ligningspapirer	654 325	638 750
Regnskapsmessig bistand	433 525	624 375
Sum	1 087 850	1 263 125

Note 3I: Skatt

Skatter kostnadsføres når de påløper, det vil si at skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt, samt formuesskatt. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og resultat av ekstraordinære poster i henhold til skattegrunnlaget.

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2020	
	Morselskap	Konsern
Betalbar skatt	546 163	546 163
For mye avsatt tidligere år	-	
Endring utsatt skatt	-	1 933 641
Årets totale skattekostnad	546 163	2 479 804

Avstemming skattekostnad og skatt beregnet med nominell skattesats:		
Årets totale skattekostnad	546 163	
Skatt beregnet med nominell skattesats (25%)	4 050 005	
Avvik	-3 503 842	
Avviket forklares med:		
Skatt på permanente forskjeller	-1 210 694	
Ikke utlignede endring i midlertidige forskjeller	-3 032 954	
Anvendt fremførbart underskudd ikke utlignet	-17 781	
Sum forklaring	-4 261 428	

Betalbar skatt i årets skattekostnad fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	16 200 018	
Permanente forskjeller	0	
Verdiendring aksjer og obligasjoner	-4 842 774	
Endring midlertidige forskjeller	-12 131 815	
Anvendelse av fremførbart underskudd		
Sum årets skattepliktige overskudd	-774 571	
Kostnadsført betalbar skatt	546 163	
Årets skattekostnad	546 163	

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skattefordel

Positive og negative forskjeller mellom finansregnskap og skatteregnskap danner grunnlag for beregningen av utsatt skatt eller utsatt skattefordel i balansen.

Forskjeller som ikke kan utlignes:	MORSELSKAP		KONSERN	
	2020	2019	2020	2019
Varige driftsmidler	92 534 634	85 103 562	83 011 801	74 429 738
Gevinst og tapskonto inkludert overgangsregel	-18 802 999	-23 503 742	-18 056 046	-22 570 050
Verdipapirer	32 933	9 390	32 933	9 390
Underskudd til fremføring	-774 570	0	-12 110 055	-17 792 421
Sum	72 989 998	61 609 210	52 878 633	34 076 657
Utsatt skatt (25%)	18 247 500	15 402 303	13 219 658	8 519 164
Ikke utlignede forskjeller	-72 989 998	-61 609 210	-72 989 998	-62 081 304
Utsatt skatt grunnlag	0	0	-20 111 365	-28 004 647
Utsatt skattefordel			4 460 450	-6 161 022
Utsatt skatt			-35 950	0
Sum			4 424 500	-6 161 022

Nåverdi av utsatt skatt knyttet til eiendommer i datterselskap er nettoført mot eiendommen i 2020.

For konsernet er utsatt skatt og utsatt skattefordel delvis nåverdiregnet. For konsernet foreligger det også 22% utsatt skatt for enkelte selskap. Utsatt skatt for morselskapet er ikke utlignet og vil ved realisasjon av verdiendring i kundeporteføljen bli tilført forsikringstekniske avsetninger. Skattemessig saldooverdier på bygningen er økt med tilsvarende andel av verdiregulering eiendom som er tilført forsikringstekniske avsetninger knyttet til kundeporteføljen.

Formueskatt	2020	2019
Skattepliktig bruttoformue	1 907 952 583	1 907 087 843
Skattepliktig gjeld	-1 800 044 107	-1 871 020 101
Grunnlag formueskatt	107 908 476	36 067 742
0,15% formueskatt	161 863	54 102

Note 32: Kontantstrømoppstilling

MORSELSKAPET		
Kontantstrømoppstilling – Den indirekte modell	2020	2019
Kontantstrøm av operasjonelle tjenester		
Resultat før skatt	16 200 018	19 084 474
Betalt skatt	-546 163	-59 035
Overført fra/til premiefond og tilleggsavsetninger	217 073 246	43 563 102
Verdiendring verdipapirer	-91 193 933	-159 068 559
Gevinst/tap verdipapirer	-67 260 633	-43 566 632
Netto økning/reduksjon investert i finansielle omløpsmidler	-156 306 189	-100 198 898
Endring i kursreguleringsfond	86 351 160	152 812 944
Verdiendring fast eiendom	-5 456 987	-826 720
Forskjell kostnadsført pensjon og inn/utbetalinger	-67 811 159	93 477 705
Endring andre tidsavgrensingsposter	-381 500	18 604 039
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter (A)	-69 332 141	23 822 420

Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto Investeringer og salg i fast eiendom	-9 522 010	-3 375 980
Netto investeringer i aksjer	-	-
Netto reduksjon/økning pantelån	-	5 768 481
Netto reduksjon/økning andre utlån	-38 185 183	-10 040 000
Netto investert/solgt i finansielle anleggsmidler	97 300 056	50 602 012
Netto investert finansielle omløpsmidler (B)	42 954 513	30 765 249

Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Endring i innskutt egenkapital	1 791 348	1 698 059
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	1 791 348	1 698 059

Netto endring i likvider gjennom året (A+B+C)	-17 947 930	68 474 992
Likvidbeholdning 1.1.	121 448 090	52 973 098
Likvidbeholdning 31.12	103 500 161	121 448 090

Inkl. i posten likvidbeholdning er medtatt følgende poster fra balansen		
	31.12.2020	31.12.2019
Likvidbeholdning	103 500 161	121 448 090
Sum	103 500 161	121 448 090

Note 32: Kontantstrømoppstilling

KONSERN		
Kontantstrømoppstilling – Den indirekte modell	2020	2019
Kontantstrøm av operasjonelle tjenester		
Resultat før skatt	18 162 905	21 189 780
Betalt skatt	-546 163	-59 035
Overført fra/til premiefond og tilleggsavsetninger	217 073 246	43 563 102
Verdiendring verdipapirer	-77 170 757	-147 626 827
Gevinst/tap verdipapirer	-67 260 633	-43 566 632
Netto økning/reduksjon investert i finansielle omløpsmidler	-156 306 189	-100 198 898
Endring i kursreguleringsfond	86 351 160	152 812 944
Verdiendring/gevinst/tap fast eiendom/tilgang	-13 779 687	-826 720
Forskjell kostnadsført pensjon og inn/utbetalinger	-67 811 159	93 477 705
Endring andre tidsavgrensingsposter	12 765 781	9 889 168
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter (A)	-48 521 497	28 654 587
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto Investeringer og salg i fast eiendom	-9 522 010	-7 551 045
Netto investeringer i aksjer	-	-
Netto reduksjon/økning pantelån	-	5 768 481
Netto reduksjon/økning andre utlån	-38 185 183	65 108
Netto investert/solgt i finansielle anleggsmidler	97 300 056	50 602 012
Netto investert finansielle omløpsmidler (B)	49 592 863	48 884 556
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Endring i innskutt egenkapital	1 791 348	1 698 059
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	1 791 348	1 698 059
Netto endring i likvider gjennom året (A+B+C)	2 862 714	79 237 202
Likvidbeholdning 1.1.	137 041 914	57 804 712
Likvidbeholdning 31.12	139 904 629	137 041 914
Inkl. i posten likvidbeholdning er medtatt følgende poster fra balansen		
	31.12.2020	31.12.2019
Likvidbeholdning	139 904 629	137 041 914
Sum	139 904 629	137 041 914

Note 33: Solvenskapitalkrav

Pensjonskassen har vært underlagt forenklet solvenskapitalkrav etter forskrift om pensjonsforetak kapittel 4 siden 1.1.2019. Det forenklete solvenskapitalkravet baserer seg på det som tidligere var stresstest I, med noen mindre endringer. Solvenskapitalkravet gjelder for pensjonskassen til enhver tid.

Solvenskapitalkravet er delt opp i markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Pensjonskassen tilbyr ingen helseforsikring, og det er derfor ingen helseforsikringsrisiko for pensjonskassen.

Markedsrisiko uttrykker risikoen knyttet til store svingninger i det finansielle markedet. I beregningen av markedsrisikoen stresses aktivaen allokert til rente-, aksje-, eiendoms-, valuta- og kredittmarkedene med definerte verdiendringer. Markedsrisikoen er den største risikogruppen for pensjonskassen.

Livsforsikringsrisiko uttrykker risikoen knyttet til endringer i avsetninger som følge av systematisk endring i dødlighet, forventet levetid og uførhet, som for eksempel generell bedring eller forverring av folkehelsen.

Motpartsrisiko uttrykker risiko for tap som følge av at motparter i derivatposisjoner, gjenforsikringsavtaler m.m. ikke kan møte sine forpliktelser.

Operasjonell risiko uttrykker risiko for tap som følge av svikt i interne prosesser, i system og som følge av eksterne hendelser. Solvenskapitalkravet er beregnet på bakgrunn av Finanstilsynets til en hver tid gjeldende metodikk og risikomodeller.

	31.12.2020	31.12.2019
Samlet solvenskrav markedsrisiko	640	544
Samlet solvenskrav livsforsikringsrisiko	63	75
Samlet solvenskrav helseforsikringsrisiko	-	-
Samlet solvenskrav motpartsrisiko	12	30
Sum solvenskrav før korrelasjonseffekt	715	649

Samlet solvenskrav etter korrelasjonseffekt	662	576
Operasjonell risiko	12	10
Justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt	(101)	(88)
Samlet solvenskapitalkrav	573	499

Ansvarlig kapital uten overgangsregler	795	692
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	222	194
Solvenskapitaldekning	145 %	139 %

Solvenskapitaldekningen viser forholdet mellom ansvarlig kapital og samlet solvenskrav, og er på 145 %. Med det tilfredsstillende pensjonskassen solvenskapitalkravet.

Note 34: Solvensmarginkrav

Egenkapital	208 486
Anvarlig lånekapital	-
50% av TA og RUF	32 934
Solvensmarginkapital	241 420

4% av premiereserve, TA og premiefond (og forhåndsreservering K2013)	75 688
0,3% av Dødsrisikosum	2 533
18 % av ett års risikokostnad for uførhet og premiefritak	5 072
Solvensmarginkrav	83 293

Solvensmargin

289,85 %

GABLER

AKTUARBERETNING FOR 2020 FOR HALDEN KOMMUNALE PENSJONSKASSE

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS er ansvarshavende aktuar for HKP. Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar skal vi sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte.

Etter vår vurdering er dette forholdet i samsvar med lov og forskrifter, og pensjonskassen oppfyller gjeldende krav til avsetninger. Fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultatet) er vurdert å være i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 (Anvendelse av overskudd tilordnet kontraktene).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer). HKP bruker dødelighetstariffen K2013 og et tilpasset grunnlag for uførhet, sist oppdatert i 2018.

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Forsikringsteknisk resultat og dets anvendelse fordelte seg slik i 2020:

beløp i tusen kr	Resultat	Resultat anvendt til				
		TA	RUF	PF	Pr.res.	Opptjent EK
Risikoresultat	- 885					- 885
Renteresultat	65 468	20 000	47	45 421		
Administrasjonsresultat	- 594					- 594
Rentegaranti- og fortj. premie	7 918					7 918
Til sammen	71 907	20 000	47	45 421	-	6 439

TA = Tilleggsavsetninger, RUF = Risikoutjevningssfond, PF = Premiefond, Pr.res. = Premiereserve, EK = Egenkapital

Gjennomsnittlig grunnlagsrente er 2,33 %. Beregningsrente for premie var 2,0 % i 2020.

Solvenskapitaldekningen pr. 31.12.2020 er 147 % med overgangsregel og 145 % uten overgangsregel.

Solvensmargindekningen pr. 31.12.2020 er på 290 %.

Oslo, 24. mars 2021

For Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS

Et selskap i Gabler-konsernet

Henrik Paulov Hammer
Aktuar

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Halden Kommunale Pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Halden Kommunale Pensjonskasse sitt årsregnskap.

Årsregnskapet består av:

- Selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- Konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- Er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- Gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Halden Kommunale Pensjonskasse per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge
- Gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Halden Kommunale Pensjonskasse per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen..

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at annen informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

BDO AS

Jørn Løken
statsautorisert revisor

(elektronisk signert)

Penneo Dokumentnøkkel: 1J166-6Y3YE-QHNVS-W6WWW-OBH76-S1UT

Kongens Brygge 3
Postboks 150, 1751 Halden
www.hkpensjon.no

HKP HALDEN KOMMUNALE
PENSJONSKASSE